

paa Dem!“ — „Nej, hvor kunde de det, de skulde jo tage Fort-et“, svarede han rolig — Men det værste Syn mødte hende fra en Seng, hvor hendes Øje rantes af et saa fortvivlet Blik, at hun uvilkaarlig stansede. „Lider De meget?“ spurgte hun deltagende. „Aa nej, — men aa, er det sandt, at jeg ikke kan leve? Doktoren har sagt det, men — aa spørg ham dog en Gang endnu, for jeg kan ikke dø, jeg *kan* ikke, jeg *tør* ikke!“ Da Mrs. L. efter at have spurgt Lægen, vendte tilbage med det trøstesløse Svar, brød Soldaten ud i fortvivlede Skrig: „jeg vil ikke dø, jeg *kan* ikke.“ Hun trak en Stol hen til hans Seng, satte sig hos ham, lagde sine Hænder paa hans Skuldre og talte til ham som til et Barn, der er blevet angst for noget, og hendes derpaa følgende Fortælling om, hvordan hun fik den syge Sjæl bragt til Ro, er saa ejendommelig og saa gribende, at den maa læses i hendes egen Gengivelse.

Men Natten derpaa! „Jeg gik hjem“, siger Mrs. Livermore, „med mine Nerver i den højeste Ophidselse. Jeg kunde hverken tale eller spise, sove eller sidde ned. Hele Natten igennem gik jeg op og ned i mit Værelse og gennemlevede denne Dag om og om igjen. Og dette var kun *Begyndelsen* til mit Hospitalsarbejde. Jeg *kunde* ikke magte det — jeg *maatte* trække mig tilbage — jeg kunde ikke taale at se Krigens Rædsler. Og saa huskede jeg paa, at hvad jeg havde set i dette Hospital for firsindstyve Mænd, var kun en lille bitte Del af alt det forfærdelige, Slaget ved Fort Donelson havde frembragt, at 2000 af vore Soldater og 2500 af Fjendens var saarede, og at maaske Hundreder af saadanne Slag vilde følge efter, før Krigen blev endt.

Og denne Krig var kun en af de talløse Tusender, som Menneskene have ført mod hinanden, hvor Hundreder af Millioner var bleven lemlæstede og dræbt — af Sværd og Lanser, Rajonetter, Kanoner og alle mulige Mordvaaben, døde paa Kamppladsen af deres Saar eller Kulde eller Sult, forsømt og glemt, Bytte for Aadselgribbe og Schakaler. Mens de Mødre, der havde født disse Børn, de Hustruer, der elskede dem, hen-slæbte deres Liv som en langsom Død — — aldrig før var det gaaet op for mig, hvad der laa i det ene Ord „Krig.““

Iøvrigt siger Mrs. Livermore, at det ovennævnte Exempel var det eneste Tilfælde af Skræk for Døden, hun fandt i Hospitalerne; ofte var Soldaterne bedrøvede over at skulle dø,